

en eereplaats, zou in niet handelde in eer waarde had Calvijn en te bestudeeren bezwaar, omdat deze nator gold en den oor degenen, die wel van Calvijn's theologie ze hem eerden, dat in overeenstemming hoogste was. Bij de houd de zaak anders een monument. ges

er: een monument. woorden? Ik geloof gewichtiger is dan

brengen wilde aan. Aan deel werd geallermint voor Calvijn's misleiding hier

sproken; wel van n. In mijn „Open b. Ik dat trachten ere stukken. Dien antwoorden, naar aans toeh gedaan; de puntjes al lang daaraan voorbij de opmerking:

ongres, dat aan den ood gelegenheid aan voor Calvijn's denk eer opwakend Calvijn's krachtig te stemmen. Genève niet geboden lag daarin dus alle

m, die elders door i-interpretatie aan

op deze polemiek ten vraagstukken aan de et Calvinistengres. kting te Parijs en de en der Vrije Univer gaat om de toekomst vraagstukken, die ik et is daarom, dat ik er deze quaesties af edikantenconferentie lles, zelfs onze be n, om daardoor vri a, die met onze Gere strijd zijn, dat is de en. En daaraan hoop

en, dat U voortaan edoelt, verblijd is eekenen, dat U de ctueel belang zijn, er moet iets ge meer. Maar voor- dagorde staan, die

breed geantwoord, de mist, waarin het licht. Het is

toogachtend,

Uw dw. K. SCHILDER

te driften op zichzelf tegen Gods gebod in- daaronder bekommert hij zich niet.

Gods wet heeft voor hem geen bestand.

En in zulk een wereld, waar dergelijke gedachten en inzichten den toon aangeven, zouden wij in- zin?

Neen; ook dan niet naar de bioscoop als daar een „goed“ stuk opgevoerd wordt. Afge- men toch van de bijvoegselen, die men daar- op den koop toe krijgt, geeft men door zulk film te gaan zien, zijn steun aan een instel- ling, die wel graag de centen heeft van de vrome maar die die centen weer gebruikt om zijn ruuber werk voort te zetten.

Bovendien loopt men gevaar om op die manier aan het bioscoop-bezoek te gaan wennen en lang- zamerhand daaraan een plaats in zijn leven te gaan geven.

Maar hoe komt het nu toch, dat onze jonge menschen zoo naar de bioscoop kunnen hunkeren? En, laat ik dat er dadelijk bij zeggen, niet alleen de jonge menschen; er zijn ook wel ouderen, die schijnbaar moeilijk meer buiten de geneuchten van de rolprent kunnen.

Hoe komt dat?

Naar mijn overtuiging komt dat hierdoor, dat wij in het algemeen, als geloovigen, te weinig kennen de blijdschap, de genieting des geloofs. Wij genieten veel te weinig de vreugden over de vergeving der zonden en de wetenschap, dat wij Gods kinderen zijn, dat ons leven is, een leuen van God, een bouwen aan Zijn konink- rik; dat wij den hemel en het Nieuw-Jeruzalem ontmoet gaan.

Die dingen zijn voor ons zoo weinig werkelijk- heid.

En hoe komt dat weer?

Is het niet hierdoor, dat wij te weinig leven uit het geloof?

Dat echte, kinderlijke, klare weten des ge- loofs, dat wij in Christus Gods kinderen zijn, dat is zoo weinig bij ons.

Daarom kan de vreugde der kinderen Gods ook zoo weinig in ons leven wezen.

Daarom is het middel om de bioscoop buiten ons leven te houden, niet: het aldoor verbieden: „zij zult niet“; al zou het ons daardoor gelukken de menschen van de bioscoop terug te houden, als dat niet uit het geloof geboren wordt, dan zal er een andere zonde voor in de plaats komen.

Ook baat het niet een christelijke bioscoop er voor in de plaats te zetten; in de eerste plaats dat dat niet gelukken; in de tweede plaats wordt daardoor de mentaliteit, die naar de bioscoop drijft, niet weggenomen.

Veelmeer wordt zij daardoor gevoed en zal straks ach weer de bioscoop indrijven.

Wat wij noodig hebben dat is het leven uit het geloof, waardoor elke vorm van wereldsge- heid, van binnen uit zal worden uitgedreven. „Lijf het geloof leven“, dat is het medicijn tegen de verwerdelijking.

En zoo kom ik tot een nieuwe serie van arti- kelen waarmee ik nu nog een begin maak; n.l. over:

### „Zelfbeproeving“.

#### 1.

„Zelfbeproeving“, dat is een, in onze kringen, bekend en veelgebezigd woord.

Hoe vaak, wanneer men spreekt over de eischen, die, naar men meent, aan een goede prediking

6. Betreffende verners die proclamatie (huwelijksafkondigingen) dergener, diewelcke in den eche- men slaedt begeven, sullen op drye achter mal- anderen volgende Sondagen in den kercken nae sydinghe des sermoens geschieden ende sullen deselve niet balder (eerder) ingesegent oft toe- samengegeven worden, het sijn dan die voors. proclamatiën sonder verhandelinghe ergaen; wel- verstaende dat sulckes oock in den kercken ende niet in privaet huysen geschieden sal, alles nae outwysen des Catechismi.

7. Wanneer die proclamatiën by den predi- canten versocht werden, sullen sy met neersticheit vragen, oft oock die personen malcanderen in den bloede oft swagerschap te nae syn. Ende in geval eenigh dubium vorviel, sullen sie sonder grondelicken bericht hebbende niet voortvaren.

8. Die naemen der gedoppter kinderen, alsook derselver ouderen, pelteren ende boelen, gelijk- als die naemen der tsamengegevene Echtelieden sullen in besondere registeren met jaer ende dach getekent ende toe vermydinghe aller inconve- nienten by den kercken verwaert worden.

9. Also oock aengaende die begreffenisse der dooden, die visitatie der krancken ende andere kerckelycke ceremonien sullen anders niet ge- bruickt worden dan die vorgemelte Catechismus outwyset.

10. Overmits oock opten fest- ende heiligen- dagen, door den Paus ingesett, groote affgoderye ende misbruick bedreven is worden, wert vor- tradsaem ende nootwendich gevonden deselve ge- loel ende gantz te onderlaeten, daeronder noch- tans die Hemelvaerts-, Niejaersdach ende der nae-

gesteld moeten worden, wordt er gezegd: „dominé, vergeet u toch niet aan te dringen op ernstig zelfonderzoek, op zelfbeproeving“.

In de besluiten van de Synode van 1905 hebben onze kerken zelfs officieel uitgesproken, dat de eisch tot ernstig zelfonderzoek in de gemeente gehandhaafd moest blijven.

Ook ons Avondmaalsformulier dringt, in over- eenstemming met het woord der Schrift: „Maar de mensch beproeve zichzelf en ete alzoo van het brood en drinke van den drinkbeker (1 Cor. 11:28), ernstig op zelfbeproeving aan.

Niemand, die wil buigen voor Schrift en Belijde- nis zal dus kunnen ontkennen de noodzakelijk- heid van de zelfbeproeving.

Het is alleen maar de vraag, wat men onder Schriftuurlijke zelfbeproeving heeft te verstaan en wat, bij het licht der Schrift, als zoodanig moet worden verworpen.

In enkele artikelen in deze rubriek hopen wij voor velen, die nu vaak tobben, en maar niet verder komen op hun pad, over deze dingen eenig licht te mogen ontsteken.

Bij schrijven en lezen mogen wij daarbij er voor bewaard worden, dat wij ons zouden laten beheers- chen door de begeerte om eigen inzicht te doen triumpheeren of oude, overgeleverde begrippen te handhaven.

Alle partijzucht zij verre van ons.

Het moge er ons enkel om te doen wezen rustig en eerlijk te overwegen, wat in deze dingen de meening des Geestes zij.

D. v. D.

## VAKWETENSCHAP EN PRAKTIJK

### Christian Science.

Dezelfde methode, die Coué gebruikt en weten- schappelijk heeft doorgedacht in 1920, had in Amerika reeds een grooten opgang gemaakt als de zogenaamde Mind-cure van De Quimby. Deze magnetiseur, die bij het begin van zijn carrière met een medium het land doortrok en tallozen naar „zijn“ zaak zag stroomen, ontdekte op een goeden dag, dat toch eigenlijk al zijn patiënten ingebeelde zieken waren geweest. Nu, als je die menschen die inbeelding maar uit het hoofd weet te praten, dan zijn ze beter.

En evenals indertijd zijn groote voorganger Mes- mer de magneet liet varen<sup>1)</sup>, liet Quimby zijn medium los, en voortaan helpt hij zijn zieken, door doodeenvoudig het geloof aan hun ziek-zijn bij hen te vernietigen. En hij dokterde met zó'n overweldigend succes, dat in korten tijd overal dit nieuwe soort gezondheids-apostelen opdook.

Eén dezer apostelen was Mary Baker Eddy; zij bouwde het systeem van Quimby uit tot een reli- gieuze beweging: de Christian Science.

Deze Mary Baker Eddy was een zonderling per- soon. Wij weten uit haar jeugd, dat zij een zwaar erfelijk belast individu was. Zij vertoonde als kind, als jong meisje en ook naderhand als volwassen vrouw een aantal geestelijke afwijkingen, die ty- pisch genoemd kunnen worden voor de hysterie. Daarnaast bleek zij niet onthoofd te zijn van een

1) Mesmer, de profeet van het magnetisme, werkte aanvan- kelijk met een magneet, die hij op de zieke plek legde. Later bewoog hij alleen zijn hand en bereikte daarmee hetzelfde effect.

volgende nae Paschen, Pinxteren ende Corsdach niet sullen begrepen wesen. Ende in geval die kerspelslieden in der weeken een sermoen begeer- te hebben, sullen sie daertoe den Goedensdach oft Vrydach ordentlyck mogen gebruicken.

11. Die pastoren, welcke dus lange in concu- binatie geseten hebben, sullen deselve personen ter echte nemen oft sich van hen scheiden, ten waeren saecke, dat die malcanderen beloften van echtschap vorhenen gedaen hadden. Ende waer sy gelycke wel wilden (zoo maar door blijven leven), sal sulx sonder sententie des Hooffs van Gelder- landt niet geschieden. Gelyckfals zullen sy hernals in alle nuchterheit, eerbaarheid ende cuisheit ende in somma in aller vromicheit ende godsali- cheit leven, opdat sie goede herders ende vor- bilden haerder gemeente sijn mogen.

12. So menich mael sie op den classicale oft synodale vergaderinghen beschreven ende beropen worden, sullen sy op denselven goetwillich er- schynen, om van allen poincten christelycker reli- gion wyderen bericht in te nemen, ende alles hel- pen verrichten. Maer in geval nu iemandt in voors. regulen ongehoorsam gevonden worde, sal deselve, ordentlyck vermaendt synde, van synen dienst gesuspenderet ende in geval der gedeuriger conti- nuacie afgesett worden, daerin dan die hoochge Overheit ersoecht sal worden.

13. Dese articulen sullen sonder praesjuditie der synodale acten aengenomen ende niet anders ge- duidet worden als (lees: dan) een aanleyding tot denselven.

Aldus gedaen int Jaer ende Datum als boven geschreven.

zekere mate van intellect, en zij wist reeds als kind haar wil door te zetten. Na veel teleurstel- ling op huwelijksgebied zocht zij tenslotte vol- ledig de vlucht in de zenuwziekte, d.w.z. op zeke- ren dag werd zij lam en van dien dag af vertoonde zij langzamerhand al meer het beeld van een ge- heel invalide. Toen vernam zij plots het gerucht van de successen van De Quimby en met de grootste inspanning gelukte het haar familie, haar te brengen naar het spreekuur van dezen wonder- dokter. Daar vond zij op de beproefde methode — u denkt maar, dat u niet loopen kunt, maar u kunt het wel — volledige genezing. Van toen af begon Mary Baker Eddy zelf te dokteren.

Maar terwijl bij Quimby nog de suggestieve invloed van den persoon van Quimby de hoofd- rol speelde in het genezingsproces, werd de Chris- tian Science tot een Wereldbeschouwing, die ieder discipel dezer nieuwe leer van ziekte en ellende kon genezen.

Bij de methode der Christian Science heeft de suggestie en autosuggestie de wonderbaarlijkste triumpfen gevierd, en nog steeds worden talloos velen van allerhande kwaal bevrijd door de aan- hangers van dit bijgeloof.

De Christian Scientist geneest geen kwalen, hij loochent ze eenvoudig. Er is geen ziekte, en wanneer ge al van pijn u wentelt of door koorts- brand wordt verteerd, dan is dat alleen een pro- duct van uw geest — uw lichaam bestaat niet.

De menschen zijn geen materie, maar ideeën Gods in de wereld.

Er is geen ziekte, geen oud worden, geen dood en zoodra de mensch deze ééne groote waarheid maar in zich heeft opgenomen, dan is hij genezen.

Ziekte is een waandenkbeeld der menschheid; dokters zijn ziekmakers, want zij helpen, enkel en alleen al doordat ze er zijn, mede, om dien waan te verbreiden.

God heeft den mensch naar Zijn beeld ge- schapen. God is het principe van het goede; de mensch als goddelijk wezen kan dus ook niet anders dan goed zijn. Ziekte en ellende zijn booze zaken; die kunnen niet in het goddelijk goede wonen, dus bestaan ze niet. En ze toch aan- nemen als bestaande en daardoor pijnlijken en koorts hebben en zweren en builen, dat is twijfel aan God en een soort Godslastering.

Onmogelijk is het volgens Mary Baker Eddy, dat de geest op het lichaam zou inwerken; er is immers heelemaal geen lichaam!

Maar nu komt het merkwaardige, dat juist deze leer, die de werking van den geest op het lichaam ten eenenmale loochent, dat die juist in staat was, zóóveel in de nieuwe wereld te genezen van veler- lei kwaal en ook nu nog dagelijks ook in Europa verscheiden zieken van hun ellende bevrijdt.

Waardoor is dit te verklaren?

In de allereerste plaats, omdat de Christian Science, ondanks haar wirwar van dwaze en on- logische denkbeelden, deze ééne belangrijke psy- chologische factor ten volle heeft ingezien:

„Dat iedere voorstelling van een gevoel, in den geest, dus ook van pijn, verlamming, enz. in zich- zelf de tendenz draagt, zich in werkelijkheid om te zetten en dat daarom de vrees voor ziek te zijn of te worden, vaak erger is dan de ziekte zelf.“ (Coué.)

Het wegnemen van die vrees door suggestieve methoden is dus heilzaam.

Nooit mag een Christian Scientist den zieke toegeven, dat hij ziek is; en ook de patiënt zelf moet voortdurend tot zichzelf zeggen: „Het be- staat niet; er is geen pijn.“

Ge gevoelt, hoe of in wezen dit dezelfde methode

Waeren dese articulen onderteeken als volgt: Absente praesite Henrico Heiningo: Johannes Caesarius, nomine eius subscripsit jussus.

Johannes Fontanus, Assessor Classis.

Wilhelmus Wirtzfeldius, Scriba Classis.

Georgius de Coet, minister verbi in Armele.

Joannes Wilhelmi, minister verbi dei in Nunspyt.

Johan ten Uitslaghe, dienaar in Dornspyk ap- probeert dieselve articulos met der conditiën dat hy syne deliberatie bedingel op den anderden ende twelfsten articulos.

Ego Johannes Cleffken, vice curatus in Hirde approbo hos articulos excepto secundo et duo- decimo et peto deliberationem.

Ick Pelgrum van Hierde (Peregrinus van Heerde, pastoor te Vaassen) attesteer milt desen, dat ick approbeer alle articulos, die in den Classe vor- gesteld sijn, uitgenomen den tweenden ende den twelfsten, daer op beger ich die beletynghe, Pelgrum van Hierden.

Ego Bartholomaeus Ter Cluise, minister verbi divini in Oen approbo conscientia mea omnes ar- ticulos predictos, preterquam secundum et duo- decimum et peto deliberationem.

Die naeste byeenkomst is bestemt te houden int Neibroeck den XIII Augusti naesteomende.

Het gebett gedaen synde is dese byeenkomst ge- eindicht ende in den name des Heeren gescheiden.

Dese acta Classis waeren onderteekent<sup>1)</sup> Henricus Herningius, preses,

Wilhelmus Wirtzfeldius, Scriba Classis.

(Wordt vervolgd.)

1) Direct na dezen heeft men de acta n.l. in het boek overgeschreven.